

տե տախի , եօլնու օլմուշ տուր :

Մէգքիւր զաղէթայա նազարէն , միւս-
յիւէյճ սրբաղան , չօգ սենէլէրտէն պերու ,
Քէլէն : Ժողովո-բրո-ն-ն Տիւրմէթ վէ մուհապ-
պէթինի գազանմըլ օլուպ , եալընըլ +տէն մը
հօգի , էհալի պէյնինտէ խոսիւթիւն որումա-
ըր սալմագտա , վէ միւսայիւէյճ ալէյճինէ
թահրիքէ չալըմագտա իմիշէր :

Այլիկիւս պու պապտէ սիւքիւթի իթթիսաղ
իթմիշ իքէն , Արօնական ժողովուն պու նի-
զամըլ գարարը , Տէր նասըլ իսէ իշինէ եա-
րատըլնտան , պիւպիւկ կիպի շաղըմայա չոգ-
մըլ տըր : Զալ պու քի , պիր շէյի եաղմագ
մարիթէթ օլմայըպ , իսպաթ վէ տէլը կէօս-
թէրմէ քարի մարիթէթ . իմտի , սօրարըլ Ար-
իւկիյա , Տարու թիւն եպիսկոպոս ալէյճինտէ
կէլմիշ օլան Յ զըթա մահսէրի օլուսմուշմու-
տուր , Արօնական ժողով սնլարըլ չիւրիւտէ
պիւթիշ միտիր , քէնտիսիտէ իսքեաթ օլմուշ-
մուտուր . Տարու թիւն եպիսկոպոս քիմ իլէ
մուհաքէմէ իտիւմիշտէ անօղ չըգմըլ տըր ,
եպլէ իսէ գապահաթ քիմտէ իմիշ , իթթի-
րաճը քիմ իմիշ , վէ օնլար իշին նէ՞ ճէղա
թէրթիպ օլունմուշ , պունլարըլ էհալիյէ պէ-
յան իտէպիւթի մի , էկէր իտէպիւթի իսէ
քէնտիսիտէ աթէրին , եօգ էկէր պէյան իտէ-
մէլ իսէ , սէյլէտիքլէրինին անճագ պիր միւ-
տահէնէճիլիք էսէրի օլմուշ օլմասընա գարար
վէրիլիլ :

Այլիկիւս պու կէօրէ , միւսայիւէյճ եպիսկո-
պոստան Տօլանմայանլար , եալընըլ պիւ քի
+էլէ իմիշէր . աճէպա Այլիկիւս պիւ քի լու-
ղէթիյէ , պիր գաչ էիւլ իմզա՞մը անլա-
մագտա տըր , եօսսա սահիճէն պիր գաչ
քիշիմի՞ անլամագտա տըր , պունու տախի ,
պիղէ պիլտիլէճէր օլուր իսէ , իլհարըլ լէ-
է ւր իտէրիլ :

Այլիկիւս էկէր շու եաղտըլ պահսը պիր
իյի միւթալաա իտէճէր օլա , զանն իտէրիլ
քի , ութանտըլընտան , գալէմ մէյտանլըն-
տան չէքլմէսի իգթիլա իտէճէր տիր :

Արօնական ժողով , Տարու թիւն եպիսկո-
պոստ անմեղ չոգարմագ իշին , սօնարքի մահ-
սէրտէ քի իմզա վէ միւհիւլէրտէ , պաղը եան-
լըլըլար կէօրմիւշ իմիշ , շէյլէ քի , մէսէլա
Մարկոս եաղըմըլ օլան պիր իմզանըն իլգէ-
րինտէ , Մարգիս վէ եալսօտ Արիւսկոս միւհիւ-
րիւ պապըմըլ օլուսըլուն կէօրմիւշ , վէ չիւ-
րիւք Տիւրմէստէ թուլթմուշ իմիշ :

Սօրարըլ Արօնական ժողովա քի , իսթ-
րիթանէյէ կէլէն , վէ հուզուրըլընտա էմ-
նիյէթէ շայան կէօրիւլէն , գա՞նլի մահսէրին
իլինտէ էօլէ էնվալի եանլըլըլար վէ նի-
զամըլըլար կէօրիւլէկէլմէմիշտիր , վէ կէօ-
րիւլմէմէ քտէ տիր , էկէր էօլէ նիզամըլըլը-
լարա տիգգաթ օլունմագ լաղըմ կէլէն իտի ,
քեաթթէյի մահսէրէրին պիր թարաթա ա-
թըլմար լաղըմ կէլմէ՞լ մի իտի . վէ հաթթա ,

պիր պիրինէ զըտտ օլան իքի մահսէրտէ , ալ-
նի իմզա եա միւհիւլէն կէօրիւլմէսի , բէք
չօգ տէթա վուգու պոլմամըլ մը տըր :

Պիղ , պաշգա տէթա սէյլէմիշիլ տիր ,
մատտէ մահսէրլէրտէ , վէ իմզալարըն չօղու-
ղունտա եա աղըլըլնտա տէյիլ տիր , իսթէր
իսէ պին տատմ , պիր տատմ իշին "իյի" տէյիպ
վէ եալընըլ պիր տատմ "Ֆէնա տըր" տէսին
հաքիմ օլանըն պօրճու տուր , եալընըլ պիր
տատմն սէօղիւնէ իթիպար իտէրէք , ալէյ-
հինտէ լէլէքքի օլունտնը մուհաքէմէ իթ-
մէք հաղգանիյէթի արամագ , վէ , էկէր միւս-
տաի ալէյճ գապահաթ լաղըմ իսէ անըն ,
եօսսա իթթիւրա իթմիշ օլանըն ճէղասընը
չէքթիլմէյէ պօրճու տուր :

Իմտի , սօրարըլ Արօնական ժողովա , Տա-
րու թիւն եպիսկոպոստ մուհաքէմէսինէ պա-
ղըլտըմ վէ միւսայիւէյճ անօղ չըգտըմ մը . էօյ-
լէ իսէ կէօթէրիլմէլի տիր էհալիյէ , քիմ-
տէ՞ իտի թագսիթաթ , էկէր մէյտանտէ թագ-
սիթաթը եօք իսէ , մուհաքէմէ օլունուպ
հաղգանիյէթին զահիլէ չըգմըլ օլմասընա
լանճըլըլտան պաշգա հիչ պիր շէյ սալըլա-
մալ :

Իմտի պիղէ , Տարու թիւն եպիսկոպոստ
գապահաթ լաղըմ օլուպ օլմատըլընը արամագ
իգթիլա տէյիլ տիր . վէ ֆարըլ իտէլմէ քի ,
Այլիկիւսանըն տէտիկի կիպի սալթ անօղ օլ-
մայըպ , իլլա քիլիսէլէրճէ եօրթուսու տախի
թուլթուլմայա շայէսթէ պիր տա-քէ տուր ,
լաքին , Արօնական ժողովա սօրարըլ քի ,
քիմ չաղըրտը իտի սնու պուրայա , քէնտի-
սիմի , եօսսա Վաղաքալան ժողովմու . պիղ
զանն իտէրիլ քի , Վաղաքալան ժողով-
լաքին , հայտէ ֆարըլ իտէլմէ քի , քէնտիսի
չաղըրմըլ իտի , չօգ իյի , ճէվապ վէրսին պի-
ղէ , նէ՞ իշին չաղըրմըլ իտի , նէ՞ իշին իւչ
տէթա եօլունտան ալը գօյտու , վէ նէ՞ սէ-
պէպէ մէպնի , կիթմէսինէ ռուխսաթ վէրտի .
պու սէլահիյէթի , վէ պու ճէսարէթի նէ՞-
րէտէն ալտը , աճէպա պու ճէսարէթիլէրի
տախի "ի լէր" մը էլէլտըր , եօսսա , Մար-
ջուլիւնուն պօղուգ վաղթինտէ , վէ էհալինին
ոյլումուշ հալինտէ , միլէթէ պիր լէլիմէ
տահա վուրմագըլըլա , պիւս ինսաթ ուլտա
մու իթմիշ տիր :

Վէրէտէն անլատը Տարու թիւն եպիսկո-
պոստն գապահաթսըլ օլուսըլունու , Մա-
մը իտի , բէյլամպէ՞ր մի իտի , քեաղըմ մը
աչաղտա քէլիլ իթտի , եօսսա պաղա՞մը
աթտը , գուրընմու տէօքտիւ , գույույա՞
մը պաղտը , տեսիլք մի կէօրտիւ , եօսսա
րէմիլ իլմիլէ մի պուլտու :

Սօնարքի մահսէրին իմզալարըլա միւհիւր-
լէրինին պիր գաղընտա եանլըլ վար իմիշ ,
չօգ իյի , օնու տախի գապուլ իտէրիլ , լա-
քին , մէղքիւր մահսէր քէնտույէ կէլմէյիպ ,
իլլա Վաղաքալան ժողովա կէլմիշ , վէ
Պաղաղան պատրիարք հայրտա նախագահ օլ-

տուղու իշին , քէնտույէ թագաթիմ օլունմուշ
իտի : Իմտի , գանդի սէլահիյէթի իլէ Վա-
ղաքալան ժողովա իտի թագաթն կէլմիշ օլան
պիր մահսէրի գրիթիգա իթմիշ , վէ իթիպա-
րէ շայան կէօրմէյէրէք , պուրայա պիր լէլտ-
պիր վէ կիւճ հալ իլէ ճէլպ օլունմուշ օլան
պիր լէլտմէթիլի , աճէլէթէն գաղըրմայա
չըգմըլ տըր :

Պիղ Տարու թիւն եպիսկոպոստն , քէն-
տի առաջնորդարանը իլէ միւհաթ օլան պիր
քեաղալանէյէ միւսաաաթ իթմիշ օլմասը իշին
ֆասը օլունտուղունու պէյան իլլէմիշ ի-
տիք , վէ Տէր օգույանըն լէլիլէրի լէլքէլ-
մէյէ պաղալմըլ , վէ Արօնական ժողովուն օլ
պապտէ լաղըմ կէլէն լէլթիլ վէ գարա-
րընա պէլլէմէքտէ իտիք , հալու քի , Ար-
րօնական ժողով օլ պապտէ տախի սիւքիւ-
թի իթթիսաղ իթտի . իմտի սօրարըլ Ար-
րօնական ժողովա , մէղքիւր քեաղալանէ
քէյթիլէթի իշին նէ՞ ճէվապ վիրէճէր տիր .
եալան տըր տէյէրէք Տարու թիւն եպիսկո-
պոստ լէլմիլէ չըգարապիլլէճէ՞ք մի տիր
եօսսա միւսայիլէյճ լէլլէկրաթ իլէ կէրի
չաղըրտագ , հաղըգաթի հալի մէյտանէ
չըգարաճա՞ք մը տըր . էկէր պունուն իքի-
սինտէն հիչ պիրիսի կէօրիւլմէլ իսէ , պիղտէ
մէճպուր օլաճաղըլ տիմէյէ քի , Տարու թիւն
եպիսկոպոս մուլթաղա պու ճիւն հանըն սահի-
պի տիր , վէ պու Արօնական ժողովուն կիւ-
նիւնտէ , առաջնորդար , քիլիսէ հալունուն-
տա , վէ առաջնորդարանլարը իթթիսալինտէ ,
քեաղալանէլէրէ տախի միւսաաաթ իթթէլը
ճայիլ տիր , վէ աչղտան աչղտա մէղուն-
տուրլար :

Արօնական ժողով պու տիւշտիլիւ չու-
գուրտան բէք գօլայճա չըգամայաճագ տըր :
Էլէ Տարու թիւն եպիսկոպոստն Տէր
կիւն սէրճօլուգ իթմէսի , աճմէյէ մալիւմ
օլմուշ տուր :

Իշիլմիլիլիլիլ կէօրէ , պու շաթաթ կիւ-
նիւ , պիր լաղըմ լաղըլունմուլար , Պաղա-
լան Պատրիարք հայրա կիտէրէք , Տարու-
թիւն եպիսկոպոս լէլտմէթիլ պիր հալտէ ,
եանի լէլէքքի լաղըլունտա իքէն , նէ սէ-
պէպէ մէպնի գաղըրմըլ տըր տէյի սիւալ
իլլէմիշէր , վէ " պէն պիլմէմ , Արօնական
ժողով չաղըրմըլ իտի , եինէ Արօնական ժո-
ղով եօլ վէրտի " ճէվապընտան պաշգա հիչ
պիր ճէվապ ալամամըլար տըր . . :

Վէ՞ գօլայ ճէվապ . նէ՞ տէմէք տիր "պէն
պիլմէմ" մէկէրէլ քէնտիլէրի նախագահ
տէյիլ մի տիրէր , մէկէրէլ միւսայիլէյճին
ալէյճինտէ կէլէն մահսէրլէրի պիղգաթ քէն-
տիսի օգուլմամըլ մը տըր , վէ մէկէրէլ իքի
տէթա կիթմէսինէ մուսանաաթ իտէն քէն-
տիլէրի տէյիլ մի իտի . իմտի նա՞սըլ օլուս-
տա պիր գաչ կիւն իշինտէ մէսէլէ պիւթիւն
պիւթիւն լէլպիլ օլուս :

Պաղալմ բէնի կէլէն Վաղաքալան ժո-

ղով, պու պապտե նէ՝ եղ թու թաճաքալը. միլեթին մենթաթընը, Լըղուրում էհա- լիսինին հուգուգ վէ րահաթընը, վէ պիգ- զաթ քէնտի հուգուգ վէ նամուսունու, Կրօ- նական ժողովտան տաժա իտէճէք մի տիր, եօխսա սագալ վէ վեղարլարընա հիւրմէթէն, վաղիֆէսիղիք իւնվանընը դապոլւմու իտէ- ճէք տիր:

Պիգճէ պու մեսէլէ էն պիսիւք պիր մեսէ- լէ տիր, արթըգ Կրօնական ժողովլարըն եաբ- տըզլարը հատտի իթիտալն թէճափուգ իթ- միշ տիր. էկէր պունուն էօնիւնէ պիր սէտտ չէքիմէլ իսէ, ըուհպանլարա վաճիպէտէն օլան հիւրմէթ պիթտիքտէն պաշգա, Սահ- մանադրութիւն վէ Ըգգ վէ ազգային Սա- ռութիւն տախի պիւթիւն պիւթիւն խարա- պիսեթէ եիւզ թու թաճաք տըր:

Պու սէջլէտիկիմիղ պիր հիտտէթ էսէրի տիր գըլաս օլունմասըն, տիգգաթ իտէլիմ՝ Կրօ- նական ժողովուն թու թաճաք տըր թարիգլէրէ. պու կիւնէ գատար Սահմանադրութիւննա պօրճլարընտան հիւ պիրիսինի իճրա իթմէմիշ օլտուղու, վէ պաշամայա տախի պիր մէ- լան կէօթէրմէմիշ պուլունտուղու շէջլէ տուրսուն, քեաֆֆէյի քաղաքական իշլէ- րէ գարընագտա, վէ ատէթա տէսթթօթ- լուղու էլէ ալմագտա տըր:

Սկրտիչ եպիսկոպոսու Սըսըր էհալիսի իսթէմէլ, Կրօնական ժողով օնու կէօրմէլ- լիյէ վուրուր. Պետրոս վարդապետի Լը- ղիսկեան էհալիսի իսթէմէլ, օնու թու թար կէօնտէրիր. Սէրգիֆուն առաջնորդու Պէրդ սրբաղան իլէ, Յարութիւն եպիսկոպոսուն իքիսինին տախի պիր մէճլիստէ թէքրաքէն կիթմէլէրինէ գարար վէրիր, իքի կիւն սօն- րա, մէլքիւր գարարընը կէրի ալըր, Յարու- թիւն եպիսկոպոս իչին տէֆա կիթսին տէր, վէ տէֆա կիթմէսին տէյի գարար վէրիր, վէ նիհայէթիւնա աճէլէթէն եօլա չըգարըր. հալ պու քի, Պէրդ սրբաղան օլ գատար ֆասլ օլունմամըլ, վէ օլ գատարտա պիւսիւք թագսիրաթլարը իշիտիլմէմիշ իքէն, վէ վա- բօր պիլէթիին տախի ալմըլ իքէն, պիւարէ հալեա պէքէր, չէնքի Յարութիւն եպիսկո- պոս գատար Բաթրիքիսանէտէ եախօտ Կրօ- նական ժողովտա տօսթ գաղանամամըլ տըր: Եհարօն վարդապետի տէօրտէր եիւզ իմլա- լը մահսէրլէր իլէ Խարբուրթ էհալիսի իս- թէր, հալ պու քի Կրօնական ժողով ըուխ- սաթ վիւթէլ, վէ իսէ ուն սէրէրէք վագըթ կէշէրիր, վէ Սըբաղան պատրիարք հայր հազըթէթլէրի իսէ, իրաւունքունու քէշին բէ- շին միւմայիլէյհ վարդապետտէն ալմըլ օլ- տուղու Չիմիշկէլէքէ, գըրգ եըլլըգ ֆասլ օ- լունմուշ, վէ ըսմէն ախիսէլէյիսէ իլամ վէ- ըրիլիշ օլան Ըռաքէլ վարդապետի, հագ- գանիլէթէ գարըն օլարագ փոխանորդ թայ- ն իտէր. Յարութիւն եպիսկոպոսու Լը-

ղուրում էհալիսի, իւշ տէֆա մահսէր կէօն- տէրէրէք իսթէմէտիկինի պէյան իտէր, հալ պու քի, Կրօնական ժողով, մուլթագա կի- տէճէք տիր տէյի պագ պասար:

Կրօնական ժողովուն թու թաճաք տըր, նէ իտուկի պէլիսիլ էօլ, էկէր պիլմէյէրէք իսէ, վէ էկէր պիր նիյէթի իսէֆիյէյէ մէպնի տէյիլ իսէ, եաղըգ վէ պըպ պիլէ քի, 1865 սէնէսինտէ, պու եօլտա վէ պու ազըլտա պիր Կրօնական Դիւղու, էլինտէ գալմըլը. եօգ էկէրէ պիր նիյէթի իսէֆիյէյէ մէպնի իսէ, նէթիճէսինին ֆէնալըզլարընը կէօրէրէք, սէրիան էօնիւնիւ քէստիրմէյէ չալընմալըլ. ղիւրա, պունտանտա մուղիւր պիր ճիլվիթիք օլամալ: Կրօնական ժողով, պէջլէ էհա- լիսին մահսէր վէ մաղպաթասընը պագ ալ- թընա ալմասըլա, թաշա էհալիլէրինին քեամիլէն կէօլէրի գուրտունու գըրըպ, վէ գօրգուտաճաք, վէ առաջնորդլարըն նուֆու- ղունու արթըրաճագտըր տիմէք տիր. վէ պու տա բէք աշիքեար տըր, իսպաթ իտէլիմ:

Օլաթէն Ընամօլու էհալիսի, ըուհպան ալէյհինտէ ղէմմէ կիրիլմէքիլի տտէթա մա- հացու կիւնաճ սայմագտա, վէ առաջնօր- լարըն, վէ հէմթէօհմէթ պուլունան չօր- պաճըլարըն էօրի ու ղուլունմունտան, գուր- պանըգ գօյուն կիպի տիթրէմէքտէ օլուպ, վէ անճագ պըքագ քէմիյէ տայանտըգտան սօնրա, կիւճ հալիլէ, ալէյհէրինտէ, պիր մահսէր եաբմայա չըգըլըր, վէ կիճէ կիւնտիւղ պիր գաշ այ չալըլըր չապալար, չօք զահմէթլէր չէքէրէք, վէ չօք տէֆա իգպալ գուլունա հալալէ իտէրէք, Բաթրիքիսանէյէ կէօնտէ- ըրտէ, պիրտէ իճրա օլարագ, ալէյհինտէ թէշէքքի իթմիշ օլտուղու պիր առաջնօրգուն առօք փառօք թէքրաքէն քէնտի թօրուղու- նու գագարագ կէրի տէօնտէրիլտիկին կէօ- ըրիւր իսէ, արթըգ պիր պաշգա տէֆա տա- հա, վէլէվէվիլէրիտէնտէ ղիյատէ ղուլունու թէատտի կէօրտէ տախի, թէշէքքիյէ ճէսա- ըլթ իտէպիլի մի. մէսէլա, շիմտի Լըղու- ըում էհալիսի, Յարութիւն եպիսկոպոսու իսթէմէյիլ տէյի պիր գաշտէֆա մահսէր- լէր կէօնտէրտիքտէն սօնրա, մէրգունու պիր- տէն պիրէ թէքրաքէն սամուր քիւրք արգա- սընտա, վէ կիւմիւլլիւ ասա էլինտէ, սալը- նա սալընա, քիլիսէտէն իշէրի կիրտիկին, վէ պիր իհթիլամ իլէ, Կրօնական ժողով նէլ- տինտէ ախիլ վէ արգար չըգտըլըն սէջլէր, վէ ուսուլ իլէ, պիր գաշ քիշինինտէ ճա- նընը եաղար իսէ, քեաֆֆէսինին տախի, կիրիֆթարը տէհէթ օլարագ, վէ ֆաթրիք- խանէտէն տախի գաթը իւմիտ իտէրէք, չար նաչար կիտիպ մէղայ տիմէսի, էլէրինի էօր- մէսի, վէ լիւրալարը ալուճունա սըզըլտըրմա- սը, թապիաթը հալին իգթիլալսընտան տէ- յիլ մի տիր:

Թէքրաքէն սէջլէրիլ, Կրօնական ժո-

ղովուն հատտի պիլտիրիլմէլի, վէ վաղիֆէ- սի թանըթարըլմալը ար. եօխսա, շիմա- օնլար իչին ապիրա վէ սարիաթ գօրգուտու տախի գալմամըլ օլտուղունտան, էվիլէքի մատտի ֆէնալըզլարընտան ղիյատէ, ճանէ- վի ֆէնալըզլար իլէ, միլէթի պիւթիւն պիւ- թիւն խարապ իտէճէքլէրի պի իշթիպահար:

— Պու սալը կիւնիւ, էէնի ինթիսապ օ- լունան Պաղաքական ժողով տալէթ օլուն- մուշ իսէտէ, անճագ տօգուղ աղասը կէլի- կինտէն, հիւ պիր շէյ եաբմայարագ կէ- ըրի տէօնմիւլէր տիր:

Իշիթտիկիմիղէ կէօրէ, աղալարտան ալթը նէֆէրի իսթիֆա իթմէքտէ իմիշ:

ԼԵԿՈՆ

Բ.

ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Բինկեանը Պ. Գաւիթ Պ. Սարգիս թէէ- լիֆի օլուպ, 83 սահիֆէտէն միւրէթթէպ օլան, վէ Բիւրքեան տպարանընտա թէմիլէ թապ իթտիրիլմիշ պուլունան մէլքիւր Ու- ըրգուրթիւն ըիսալէսի, պու կիւնլէրտէ ըու- նիւմայի ղուհուր օլարագ, քիթապճըլարա՞ ճար ղուրուշա սալթըլմագտա տըր:

Մէլքիւր ըիսալէ, միլէթէ թարիի- միղտէն պահս իթմէքտէ օլտուղունտան, պի- թագըմ միլէրի սայիրէ թէէլիֆէրինտէն ղի- յատէ օգունմայա շայէսթէ կէօրիլէրէ միւլէլիֆի թէշիլի օլունսա ճայիլ տիր:

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍԳ

ԱՌ

ԱԶԳԱԿԻՑ ԵՂԲԱՐՍ

Պ. Տիգրան Պ. Սինանեան թէէլիֆի օ- լարագ, 30 սահիֆէտէն միւրէթթէպ ուլթա- ճըգ, ֆէգաթ օգունմայա շայան պիր ըիսալ տիր պու:

Ումարըլ քի, քիթապէթթէրլէրէր, մէ- քիւր ըիսալէնին միւլէլիֆիին տախի թէրլէր իտէրլէր:

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

— Իսթանպուլտա Կահմուտ բաշա պաշըն- տա Պէղճիլէր սօգաղընտա 6 նիւմէրօլու քէն- ֆօթօկրաֆ խանէսինտէ ըսիմ չըգարմաղ- օլան Պ. Կարապետ Պաշտասարեան էհալ- ֆիյաթ իլէ թէմիլ ըսիմէր չըգարմաղ- տան, վէ հէր տիւրլիւ ըսիմէրին այնընը ք- գարտըգտան պաշգա, արղու իտէնլէրէ ֆ- թօկրաթըգ սանաթընը տախի էջրէտէճէ- յինի իլան իթմէքտէ տիր:

ՍԵՀԻՊ ՂԱԶԵԹԱ ՎԵ ԹԱՊԵՆԵ Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ